

Rekenkamer van de gemeente
Westerkwartier
t.a.v. secretaris mevrouw M. Bijlsma
Postbus 100
9350 AC LEEK

Contactpersoon

5.1.2e

Kenmerk

1969252736

Zuidhorn

10 februari 2026

Onderwerp

Rekenkameronderzoek "(Na) de RES 1.0 Groningen"

Geachte leden van de Rekenkamer,

Bedankt voor het toesturen van de onderzoeksresultaten van uw Rekenkameronderzoek "(Na) de RES 1.0 Groningen". In het onderzoek staat de democratische legitimiteit centraal van de RES 1.0 en het proces daarna in de gemeente Westerkwartier.

Inmiddels hebben we uw rapport met interesse gelezen. Het rapport voert ons college terug naar de begintijd van de gemeente Westerkwartier en het vertrekpunt voor onze gemeente zeven jaar geleden: op tal van terreinen moest er nieuw beleid komen (duurzaamheid, cultuur, sportakkoord, woonvisie). We beseffen dat we het ons destijds in 2019 niet makkelijk hebben gemaakt door als net opgestarte organisatie direct een aantal uitgebreide participatieprocessen met onze inwoners in te zetten.

Participatieve, open processen bij nieuw beleid zijn voor onze organisatie uitdagend. In de eerste plaats, omdat het processen zijn die we niet dagelijks uitvoeren. Verder zijn het uitvoerige processen die zich kenmerken door een lange doorlooptijd (minstens 1 jaar). Daarom heeft uw rekenkamer in 2022 zelf al besloten om een aantal van deze processen te evalueren (zie bijlage 1). Deze zin over de Visie Hernieuwbare Elektriciteit in deze rekenkamerbrief is voor ons veelzeggend: "Er is een digitale enquête onder inwoners ingezet en een digitaal platform (SEP) ingezet." Met een digitaal stakeholderplatform en het gebruik van ruimtelijke visualisatietechnieken voor zon- en windenergie waren we in 2019 onze tijd ver vooruit.

Algemene bestuurlijke reactie

We lezen het rapport van de Rekenkamer/NRK als een aanvulling en verdieping op het onderzoek in 2022. Het vormt een inkijk in hoe continue leerprocessen verlopen bij onze organisatie. Daarbij vinden we het fijn om terug te lezen dat u opmerkt dat we in de periode na RES 1.0 (2021 en verder), ondanks de coronacrisis, creatief zijn geweest in het bereiken van inwoners en maatschappelijke organisaties en daarin goed werk hebben afgeleverd.

In een eerdere fase is er al een ambtelijke reactie gegeven op het gehele stuk. In algemene zin sluiten we aan bij schriftelijke reacties van de andere deelnemende Groninger gemeenten, te weten Het Hogeland, Oldambt en Eemsdelta, dat de gehanteerde stijl van rapporteren vaak (te) kort door de bocht is en doet daardoor niet altijd recht aan de lokale en regionale politiek-bestuurlijke context.

Onze bestuurlijke reactie beperkt zich hieronder tot het hoofdstuk 'Conclusies en aanbevelingen'.

Conclusies

De hoofdconclusie van uw rapport luidt als volgt: *De gemeente Westerkwartier borgde de democratische legitimiteit van de RES 1.0 niet voldoende.* We zijn ongelukkig met deze hoofdconclusie. De beantwoording van de losse deelvragen, de enquêteresultaten en uw rapportage in zijn totaliteit roept bij ons een ander, meer genuanceerd beeld op.

Wij benadrukken dat we het fijn vinden om terug te lezen wat de gemeente Westerkwartier heeft gedaan om zich strategisch te kunnen positioneren in de Regionale Energiestrategie Groningen. De handelingswijze van de gemeente Westerkwartier was daarin als volgt: De gemeente heeft lokaal beleid ontwikkeld voor zon- en windenergie, omdat dit er in 2019 bij de start van de gemeente Westerkwartier nog niet was (Visie Hernieuwbare Elektriciteit). Hiervoor is een uitgebreid participatief proces georganiseerd in samenspraak met de gemeenteraad. De Visie Hernieuwbare Elektriciteit (en andere beleidsstukken) zijn 1-op-1 meegegaan in de RES Groningen. Door invulling te geven aan ons beleid geven we ook invulling aan de RES Groningen.

Een belangrijke reden voor een lage(re) score die u geeft is dat we vooraf geen uitgebreide stakeholderanalyse hebben gemaakt in 2019 voor de Visie Hernieuwbare Elektriciteit. Tegelijkertijd willen we benadrukken dat we een lerende organisatie zijn en dat we dit bij latere participatieve aanpakken, waaronder de Transitievisie Warmte, wel degelijk hebben gedaan.

Aanbevelingen

Op uw aanbevelingen gaan we hieronder kort in. Daarbij reageren we vooral specifiek op aanbevelingen 1 en 3, omdat deze specifiek gericht zijn aan het college van B&W. Hieronder gaan we in op deze aanbevelingen en hoe we deze verder willen implementeren en doorvoeren in de uitvoeringspraktijk.

Aanbeveling 1 ("Verzoek het college van B&W om de verplichte participatieverordening specifiek uit te werken voor participatie van inwoners en maatschappelijke organisaties bij de energietransitie.")

Aan deze aanbeveling geven we op dit moment al invulling. De gemeente beschikt over een participatieverordening en (beleids)kaders voor participatie van inwoners en maatschappelijke organisatie in de energietransitie. Daarnaast hebben we ook specifiek voor zonneparken een beleidsevaluatie uitgevoerd. In het najaar 2025 hebben we de Visie Hernieuwbare Elektriciteit geëvalueerd. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanvullende richtlijnen voor onder andere de verslaglegging bij hernieuwbare elektriciteitsprojecten. We blijven projecten die we begeleiden evalueren per project en als onderdeel van de uitvoering.

Aanbeveling 3 ("Verzoek het college van B&W om de input van stakeholders en inwoners uit te werken en daarop te reageren zoals in een reactienota bij zienswijzeprocedures.")

Deze aanbeveling ondersteunen we en nemen we over. Dat doen we specifiek voor de lopende RES 1.0 projecten, waaronder de gebiedstransformatie in het Zuidelijk Westerkwartier. Voor dit project wordt een maatschappelijk tenderregeling opgezet, die we in de komende periode doorlopen. Door middel van een motie heeft de raad ons opgedragen om het proces hiervoor zorgvuldig in te steken en de raad over (participatieve) processtappen periodiek en uitgebreid te informeren.

Tot slot

Wij zien het werken aan verduurzamen van de woon-, werk- en leefomgeving als een continu proces. Uw onderzoek is daarbij voor ons een belangrijk hulpmiddel.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk, burgemeester
R. Kleijnen, secretaris

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1